

Årsberetning 2018

Indholdsfortegnelse:

Museumschefens årskommentar.....	2
Tak til Sponsorer og Fonde.....	4
2018 hovedtal.....	6
Natur.....	7
Vandkantsskole.....	9
Arkæologi.....	11
Historie.....	14
Kunst.....	20
Fur Museum.....	23
Glyngøre Kulturstation.....	24
Skive Museum.....	25
Spøttrup Borg.....	28
Personale.....	31

Museumschefens årsberetning 2018

Sikke et år - 2018! Med åbningen den 15. september, hvor kulturminister Mette Bock efter talen i det store telt klippede snoren over til det nyrenoverede og udbyggede Skive Museum. Årets største begivenhed. 1200-1500 gæster deltog i festligheden, der musikalt blev understøttet af lurblæsere og Divertimento. De nye fløje, de fine sten og hele udtrykket viser stor respekt for den gamle museumsbygning. Indendørs havde museets medarbejdere leveret en ekstraordinær indsats for at få alt smukt på plads til indvielsesdagen, og der var meget nyt at se på - alt fra museets egen samling.

Skive Byarkiv flyttede i maj måned ind i de nye lokaler på 1. sal på Skive Museum. De nye og tidssvarende lokaler blev indrettet, og gæster, frivillige og medarbejdere fandt sig hurtigt til rette i de nye omgivelser. Spøttrup Lokalarkiv flyttede også - til Ramsing Skole; her kunne efter 1½ måneds frivilligt arbejde flyttes ind, og arkivet blev atter funktionsdygtigt.

Det store magasinbyggeri i Rønbjerg til Museum Sallings samling samt Skive Kommune Arkiv stod færdigt i begyndelsen af december 2018. Finjusteringer af bl.a. kølemagasinet og klimastyringen gjorde, at det blev indflytningsklart i starten af 2019. Efter indflytning af Skive Kommune Arkiv var planen at tømme det store magasin i Asylgade, men det er indtil videre ikke muligt, da der er konstateret et massivt skimmelsvampeangreb i hele kælderens.

Ideen om at skabe BLIKFANG og ønsket om at få mere plads på Fur Museum kom et skridt nærmere, da Skive Kommune kvitterede med en bevilling på 3 mio. kr. Det er op til museet at skaffe de resterende 4,5 mio. kr.

På Spøttrup Borg arbejdes der med nye formidlingstiltag vedrørende Borgens 500 år lange historie. Arbejdet skal munde ud i en fondsansøgning og samtidig understøtte Spøttrup Klyngens Væksthus-projekt.

Vandkantsskolen har afsluttet projekt "Rent Fjordliv" og fået midler fra Friluftsrådet til et nyt 3-årigt formidlingsprojekt "Til middag med fjordens dyr" og en fondsbevilling til projekt "Kikkassen Limfjorden".

Museets formidlingsvirksomhed har ikke ligget stille på trods af tidskrævende bygge- og udstillingsprojekter. Der har i 2018 været lidt over 100.000 gæster, der har besøgt museets udstillingssteder eller deltaget i de mange arrangementer museet afvikler udenfor murene.

Forventninger til 2019: Museum Salling får konserveringsafdeling, ansøgningsarbejde omkring Verdensarven kommer nærmere til afsendelse til Unesco, om- og tilbygning på Fur Museum påbegyndes og sidst men ikke mindst flytning af samlingerne til det nye magasin i Rønbjerg.

Tak til museets bestyrelse, Skive Kommunes Kultur- og Familieforvaltning, Skive Kommunes afdeling Kommunale Bygninger - særlig tak til Kirsten Hoffmeyer Novrup og Martin Juul Hansen for indsatsen i forbindelse med byggerierne og til museumsinspektør Anne Birgitte Jessen i forbindelse med byggeriet af Skive Museum, venneforeningernes bestyrelser og medlemmer, museets mange frivillige og museets medarbejdere.

Uden jer kunne Museum Salling ikke fungere på sit nuværende niveau.

Inge Kjær Kristensen
Museumschef

Genindvielse af Skive Museum
15. september 2018.

Stor tak til fonde og myndigheder

Til udbygning og ombygning af Skive Museum

Spar Vest Fonden

Skive Kommune

Til magasinbyggeri

Skive Kommune

Slots- og Kulturstyrelsen

Til ud- og ombygning Fur Museum

Skive Kommune

Til udstillinger

Knud Højgaards Fond: Udstillingsopbygning Skive Museum

Færch Fonden: Udstillingsopbygning Skive Museum

Til erhvervelser

Klochs Legat: Christen Dalsgaard 'En kvindes højtidelige kirkegang efter barselsfærd', 1862.

Klochs Legat: Hans Smidth 'Bondefolk i søndagsklæder på hjemvej fra kirken', uden årstal.

Holger Stjernholms Fond: Tilskud til erhvervelse af skulptur af Tony Matelli (erhvervelsen strækker sig ind i 2019)

Molerfonden: Tilskud til opkøb af fossil træstamme fra moleret

Fur Museums Støtteforening: Tilskud til opkøb af fossil træstamme

Til verdensarvsprojektet

Skive Kommune, Morsø Kommune, Region Midt og Region Nord

Til Vandkantsskolen

SET

Nordea

Friluftsrådet

Sponsorer og ekstern involvering

Kvickly, Skive og Føtex, Skive til børnekulturnatten

SuperBrugsen i Glyngøre

Ådalskolens SFO Medaljer til SFO-OL i gamle lege

Glyngøre Skole og Glyngøre Borger- og Erhvervsforening til samarbejde omkring Vandkantsskolen

HOVEDTAL

Museets havde i alt: 100.308 gæster i 2018

heraf

29.339 gæster på Spøttrup Borg

25.730 gæster på Fur Museum

7.020 gæster på Skive Museum (15/9 – 31/12 2018)

3.737 gæster på Glyngøre Kulturstation

8.862 gæster i Vandkantskolen

10.000 gæster på Flyndersø Mølle

I alt deltog 22.612 gæster i museets arrangementer andre steder end på museets adresser.

398 skoleklasser, ungdomsuddannelser og hold fra andre uddannelser deltog i undervisningsforløb eller arrangementer.

Venneforeningerne havde i 2018 1.874 medlemmer .

MUSEUM SALLING NATUR

Museum Salling Natur har moleret i den vestlige del af Limfjorden som ansvarsområde og geologien i Skive Kommune som arbejdsområde. Museets naturhistoriske indsamling, forskning og formidling i 2018 afspejler ansvarsområdets mange sider.

Museum Salling, Museum Mors og de to museers hjemkommuner Skive og Morsø Kommuner har sammen med Region Midt og Region Nord afsluttet forprojektet til Unesco Verdensarvsansøgningen "Moleret ved Limfjorden – kandidat til Unescos Verdensarvsliste". Det bliver molerets fossile fisk, der kan bringe os på Unescos Verdensarvsliste. Unesco har anbefalet, at vores muligheder for optagelse skal findes sammen med den allerede anerkendte lokalitet Messel, der ligger i delstaten Hessen. Messel er også fra eocæn men er en smule yngre end moleret. Fossilerne i de to lokaliteter supplerer hinanden og giver et fint tidsbillede af livet i eocæn for ca. 55 mio. år siden.

Der er nedsat en geologisk arbejdsgruppe med medarbejdere fra de to museer, der i fællesskab skal stå for den geologiske del af ansøgningen. Skive og Morsø Kommuner udarbejder den forvaltningsmæssige del. Ansøgningen skal være klar til prækvalifikation i slutningen af september 2020 og indsendes til Unesco i januar 2021. Herefter har Unesco 1½ år til at svare på ansøgningen.

Indsamling, registrering og bevaring

Museet har i år, med støtte fra bl.a. Fur Museums Støtteforening, haft mulighed for at erhverve det hidtil største fossil til samlingen. Det drejer sig om en næsten 8 meter lang og utrolig velbevaret forstenet træstamme, fundet i moleret på Fur. Et fossil, der ikke kun rummer et stort udstillingsmæssigt potentiale, men også har stor videnskabelig værdi. Træstammen kræver en del konserveringsarbejde, før den kan udstilles.

Museets naturhistoriske samling havde i 2018 en tilvækst på 249 genstande, bl.a. 49 flotte fossiler fra molerlokaliteten ved Ertebølle, så samlingen ved årets udgang rummede 5923 registrerede genstande. Samlingen består primært af fossiler og geologiske præparater, der stammer fra moleret men også enkelte genstande, der afspejler, at museet har geologien i Skive Kommune som arbejdsområde.

Fra den naturhistoriske samling.

Efter i flere år at have arbejdet på at få digitaliseret og omlagt vores eksisterende samlingsdatabaser til Specify - den nye fælles database for de naturhistoriske museer i Danmark - er vi endelig nået i mål. Vi har omkring arbejdet med Specify indgået et uformelt samarbejde med Fossil- og Moleremuseet vedrørende opbygningen og vedligeholdelse af taksonomi- og stratigrafidelen, som vi deler på tværs af de to museer.

Mindre konserveringsopgaver er blevet klaret internt i huset, mens mere krævende konserverings-/præparationsopgaver er blevet udført af Museernes Bevaringscenter i Skive.

Nordisk Geologisk Vintermøde

Forskning

Museets geologer har i løbet af året kunnet konstatere, at der fortsat er stor interesse blandt andre forskere i at analysere fossiler fra museets naturhistoriske samling.

- Molerets insekter: På initiativ fra forskere fra Naturhistorisk Museum i Århus er vi gået ind i et forskningssamarbejde omhandlende molerets insekter. Projektet forventes at løbe frem til 2022, hvis fondsmidlerne findes.
- Geokemi/krystaller: Museets ene geolog har arbejdet med molerets kæmpe krystaller som geokemiske og klimatiske pejlemærker. Museets geologer deltog i Nordisk Geologisk Vintermøde med oplæg på emnet og har, med støtte fra Kulturstyrelsens pulje til styrkelse af forskerkompetence, i 2018 arbejdet på publikation af resultaterne, der udkommer i starten af 2019.

Museum Salling Natur er desuden involveret i samarbejde med mange forskere omkring andre emner med relation til vores ansvarsområde, nogle af de vigtigste er nævnt her:

- Bevaret paleobiologi: Et forskerhold fra Lund Universitet arbejder med spørgsmålet om, hvordan bl.a. farver og andre organiske molekyler kan blive bevaret i fossiler. I 2018 er der arbejdet med flere skelsættende emner, der kommer til publikation i 2019.
- Vulkanisme: Et forskerhold fra Center for Earth Evolution and Development Institute ved Oslo Universitet, der arbejder med forståelsen af den nordatlantiske vulkanisme og de klimatiske følger, var i 2018 på Fur, hvor de lavede en 73 meter lang borekærne ned igennem moleret. Resultaterne af analysearbejdet foreligger endnu ikke.

Forskningspublikationer

- Jones, M. T., Percival, L. M. E., Stokke, E. W., Frieling, J., Mather, T. A., Riber, L., Schubert, B. A., Schultz, B., Tegner, C., Planke, S., and Svensen, H. H.: Mercury anomalies across the Palaeocene-Eocene Thermal Maximum, *Clim. Past Discuss.*, <https://doi.org/10.5194/cp-2018-121>, in review, 2018.
- Schutz B.S., Lindgren J., Teicher B., Jones M.T., Tegner C., Sylvestersen R., Rasmussen J.A., & Madsen H, 2018: Glendonite in an early Eocene Konservat-Lagerstätte (Fur Formation of Northern Denmark) and Palaeocene / Eocene formations on Svalbard are good climate and biosphere interpretive indicators. POSTER PRESENTATIONS - Abstracts: Nordic Geological Winter Meeting 2018 in Copenhagen
- Limaverde S., Pêgas R.V., Damasceno R., Villa C., Oliveira G., Bonde N., Leal M.E.C., 2018: Interpreting character variation in turtles: *Araripemys barretoii* (Pleurodira: Pelomedusoides) from the Araripe Basin, Early Cretaceous of Northeastern Brazil. *PeerJ Preprints* 6:e27262v1 <https://doi.org/10.7287/peerj.preprints.27262v1>

Formidling

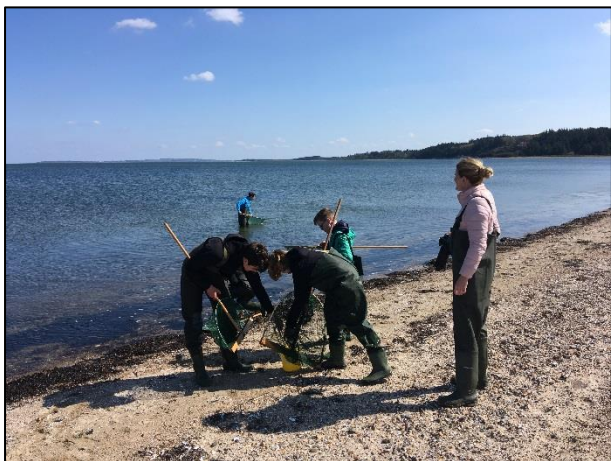
Museum Salling Natur har i løbet af året leveret mange og mangeartede formidlingstilbud for børnehaver, skoler, gymnasier og andre undervisningsinstitutioner samt turister. Hovedparten af denne formidling er foregået på Fur Museum eller rundt på Fur, men der har også været tid til igen at deltage i arrangementer og naturvandring rundt i kommunen.

Den naturhistoriske skoletjeneste har i 2018 afholdt 55 rundvisninger på Fur Museum, samt afviklet 58 fossiljagter/naturvejleder-arrangementer ude på Fur. Skoletjenesten har også stået for en stor del af Fur Museums sommerprogram og har i 2018, hen over sommeren, haft 1799 turister med på guidede fossiljagter i molergravene på Fur.

VANDKANTSSKOLEN 2018

I 2018 har fjordvejlederen især haft fokus på at løse to store opgaver: Projekt "Rent Fjordliv" blev afsluttet i juni måned efter en aktivitetsperiode på tre år, og det nye treårige projekt "Til middag med fjordens dyr" skulle planlægges og skydes godt i gang.

"Rent fjordliv" er et naturvejledningsprojekt, primært støttet af Friluftsrådet, med fokus på at formidle dyre- og plantelivet i og ved Limfjorden. Målgrupperne er grundskoleelever, turister og borgere i kommunen og udkommet set over de tre år har været på op mod 20.000 gæster ved over 300 arrangementer. De har primært været afholdt i Skive Kommune og Regionen, men vi er også blevet inviteret med ved flere begivenheder rundt i landet, f.eks. Herregårdsmarkedet på Gammel Estrup ved Grenå. De mange arrangementer har givet et stort netværk af samarbejdspartnere især i de mange afdelinger i Skive Kommune.

Hollandsk bloggerfamilie besøger Vandkantsskolen

I år er der lavet en YouTube kanal med navnet Vandkantsskolen, hvor man kan finde interessante filmklip om Limfjorden, livet ved fjorden og meget mere. Til Friluftsrådets hjemmeside har vi lavet to artikler/vidensblade. Den første har overskriften "Blå Flag og rent Fjordliv, folder om dyr m.m." hvori man kan læse meget mere om Blå Flag konceptet og de erfaringer, vi har med afholdelse af strandsafari ved Limfjorden om sommeren. Den anden har overskriften "Digitale værktøjer i Naturvejledningen" og beskriver forskellige tekniske løsninger til at lave god naturvejledning med moderne hjælpemidler.

Som en modvægt til arbejdet med den digitale naturformidling har fjordvejlederen været medarrangør til Naturvejledernes årskonference under overskriften "Naturens stillekupé". Her er inspirationen stilhed og fordybelse, og ingen digitale hjælpemidler tillades.

Museets tre naturvejledere (heraf to museumsinspektører indenfor natur) har igen stået for Skive Kommunes Blå Flag arrangementer og blev af Byg og Miljø Natur bedt om at udvikle et nyt koncept, hvor arrangementerne havde et specifikt emne og fokus på specielle målgrupper. Igen i år var arrangementerne velbesøgte og især populære blandt børnefamilier og børnebørn på feriebesøg hos bedsteforældrene.

Sammen med museets afdeling på Fur har Vandkantsskolen arbejdet med forskellige ideer til at skabe mere besøgsaktivitet ved kommunens kyster. Det udmøntedes i en fondsansøgning på 318.000 kr. til at udvikle formidling og udstilling i havnemiljøerne. Nordea Fonden syntes ideerne var spændende, og projekt "Kikkassen Limfjorden" blev en del af deres Kystpulje uddeling. Hvis nogen synes navnet lyder bekendt, så refererer det til DR's legendariske børneprogram. Vi ønsker på samme vis at give børn og voksne muligheden for, på en legende måde, at undersøge og relatere til alle aspekter af livet i og ved Limfjorden. I årene frem vil ideerne udfolde sig om aktiviteter i lokalmiljøerne.

Ældre medborgere på muslinge- og østerssafari

I anden halvdel af året startede projekt "Til Middag med Fjordens dyr", som er et fælles projekt mellem Skive Kommunes skolevæsen/Glyngøre Skole, Skive-egnens Erhvervs- og Turistcenter og Museum Salling med støtte fra Friluftsrådet. Projektet er tilknyttet Museum Salling Natur. Det har til huse på Glyngøre Skole og Kulturstationen i Glyngøre, men forventes at skabe naturformidling i hele kommunen og gerne regionen. Det er et treårigt projekt, som gennemføres af en naturvejleder og har til formål at styrke natur- og kulturformidlingen lokalt og regionalt med særligt fokus på naturvejledning i vandkanten og for borgere med psykiske og/eller fysiske funktionsnedsættelser. Ud over et fint samarbejde om skolepraktik med Krabbeshus Hældagsskole kan nævnes, at vi har startet en besøgsrække på skoler, børnehaver og vuggestuer.

MUSEUM SALLING ARKÆOLOGI

Museum Salling har det arkæologiske ansvar i Skive Kommune. Ansvar er uddelegeret fra Staten/Slots- og Kulturstyrelsen, der i denne sammenhæng er vores direkte aftaleparter bl.a. omkring økonomien for de arkæologiske undersøgelser.

Der samarbejdes med Skive Kommune i byggesager og lokalplaner. I sagsbehandlingen i planarbejdet indgår vi i kommunens GIS-netværk, har afholdt informationsmøde for sagsbehandlerne i Teknisk Forvaltning om museumslovens Kap. 8-arbejde, samt deltager i et samarbejde angående kulturmiljøbevaring.

Aktiv indsamling/Udgravningsvirksomhed

Indenfor den bygherrefinansierede arkæologi - i daglig tale kaldet Kap.8 arbejdet - har der i 2018 været gang i 15 prøvegravningslokaliteter. Der er bl.a. tale om tre længere tracé-gravninger forårsaget af anlægsarbejde i forbindelse med en cykelsti, et elkabel og en gasledning, et minivådområde, et par råstofgravningslokaliteter og en mindre bygravning i det centrale Skive.

Ud af det samlede antal prøvegravninger har syv resulteret i egentlige udgravninger.

Det gælder gravningerne på Industrivej i Rødding, ved Glattrup Bæk, ved Thise Mejeri, ved Vinkelpletvej og tre lokaliteter fundet på Durup-Jebjerg-tracéet.

På *Industrivej* ved Rødding blev udgravet en del af en landsby fra ældre romersk jernalder med flere huse og hegnsforløb. Flere af husene havde grøfter omkring, der formodentlig har været til opsamling af regnvand. Desuden lå der en del keramik i grøfterne. Blandt andet var der to steder nedsat hele lerkar – muligvis som et husoffer.

Omrids af jernalderhuse

Glattrup Bæk. Forud for opførelsen af tre regnvandsbassiner, der er i forbindelse med kommunens og Skive Vands indsats i området på grund af de klimamæssigt øgede vandmængder, blev et lavtliggende område på 15,5 ha prøvegravet. Der fremkom stenalderkulturlag, samt lag og konstruktioner fra middelalder og nyere tid, og en større udgravning er planlagt til at skulle graves først i det nye år.

Thise Mejeri II. En næsten 1,7 ha stor udgravning forud for udvidelsen af Thise Mejeri blev afsluttet i juni måned. Her blev der bl.a. udgravet flere spor fra bondestenalderen herunder en grav fra den periode, der hedder enkeltgravskulturen, dele af en bebyggelse fra overgangen mellem bronze- og jernalder, og dele af bebyggelser fra henholdsvis yngre jernalder og vikingetid.

Der skal flyttes meget muld for at få historien frem.

Jebjerg-Durup. Prøvegravning af det henved 10 km lange og 4 m brede gasledningstracé mellem Durup og Jebjerg. Der blev bl.a. fundet omfattende bopladsspor fra vikingetiden og yngre jernalder, mindre omfattende bopladsspor fra den tidligste jernalder og romersk jernalder samt et par urnegrave fra romersk jernalder, hvoraf den ene var meget velbevaret, men endnu ikke udgravet.

Forenden af traceet. På den fjerne bakketop fandt vi to urnegrave fra romersk jernalder, der lå i kanten af en overpløjet høj.

Vinkelpletvej

Museum Salling Arkæologi foretog en forundersøgelse på Vinkelpletvej og fandt en overpløjet gravhøj fra enkeltgravskultur, der blev indstillet til udgravning. Højen havde spor efter et træbygget kammer, der var solidt funderet i jorden. I den ene fundamentsgrøft fandtes et lille offer af lerkar og ravperler. Omkring højen var nedsat flere urner fra yngre bronzealder.

Flere forventede udgravninger, hvor budgettet blev godkendt af Slots- og Kulturstyrelsen i 2017, venter vi fortsat på bliver sat i gang.

Egenfinansierede undersøgelser

Af egenfinansierede undersøgelser er det blevet til ni overvågninger og en enkelt kontroludgravning af en ny detektorlokalitet i forbindelse med Thise-gravningen, samt udgravning af nogle enkelte grubehuse fra vikingetiden. Overvågningerne har kun i enkelte tilfælde resulteret i yderligere undersøgelsesaktivitet.

Passiv indsamling/detektorfund og donationer

Museum Salling Arkæologi har modtaget 215 detektorfund, hvoraf 75 er sendt videre til Nationalmuseet til Danefævvurdering. Alle detektorfund beskrives og fotograferes grundigt, idet det ofte vil være sidste gang, museet har fundet i sin varetægt. I 2018 blev museerne

orienterede om Nationalmuseets nye sagsgange og uddeponeringsregler for Danefæ, hvilket betyder, at fundene kun kan udlånes for en begrænset periode til forskning eller formidling. Omkostningerne til et sådant udlån vil i langt de fleste tilfælde være så store, at en uddeponering ikke kommer på tale.

2018 var også året, hvor arkæologien modtog en større privatsamling af stenalderoldsager fra Hald Holte. De fine genstande blev overdraget til skolesamlingen, hvor de vil blive til stor glæde for skolebørn.

Registrering

Landets museer venter på et nyt fælles registreringssystem – SARA – der skal afløse REGIN. Regin lukkede i august 2018 og ved årets udgang var museets medarbejdere på kursus i SARA. Vi har derfor, som alle andre museer, en opgave med at få det opståede "efterslæb" registreret i SARA.

Frivillige

Der har også været mange opgaver for de frivillige at tage fat på. Der arbejdes fortsat med registreringen af den arkæologiske bogsamling. Dertil er træet fra vandmøllen ved Brokholm Sø blevet tegnet. Og der er kommet gang i indscanning af nogle af de fysiske tegninger fra de arkæologiske udgravninger.

Formidling

Der er blevet afholdt fire faglige foredrag: "Engelske stiltræk i Lihme Kirke", samt to foredrag om Thise-udgravningen for henholdsvis den lokale arkæologiforening samt på Viborg Museum og et foredrag om udgravningen af Viumgård-gravpladsen. Der er afholdt seks mødeaftener i Kortstudiekredsen, hvor emnet er en opdagelse af, hvad gamle kort rummer af muligheder for kulturhistoriske spor som evt. kan indgå i museets generelle kortlægning, 8-10 deltagere pr gang. Der er blevet afholdt to detektoraftener med ca. 15 deltagende detektorfolk pr. gang.

Der er gennemført flere guidede ture i det fri: dels på den nationale Fortidsmindedag, hvor turen denne gang gik til det mægtige voldsted Skansehøj ved Åsted, dels i form af rundvisninger på udgravningen ved Thise Mejeri ad flere omgange.

Der er leveret materiale til den arkæologiske del af museets udstilling på Skive Museum om drivkræfter i fortid og nutid.

Derudover er der leveret formidling til børn i form af stenalderevent for i alt 243 elever med deres lærere.

På Mønsted Skole har en arkæolog været gæsteunderviser om arkæologi og stenalder. Arkæologerne har desuden deltaget i flere indslag på Radio og TV.

Populær artikel

- Peter Lundby, 2018: Thise har været beboet i mere end 200 generationer. Skivebogen, Årbog for Skive og Omegn bd. 109.
- Der er desuden leveret bidrag til Virksund-bogen ang. købmand Bertelsens samling og til flere afsnit af den nye udgave af Trap-DK om Skive Kommune.

Forskning

- Inge Kjær Kristensen, 2018: Pottery from the Early and Late Bronze Age, Bjerre 1-13. I: Jens-Henrik Bech, Berit Valentin Eriksen og Kristian Kristiansen (red.): "Bronze Age Settlement and Land-Use in Thy, Northwest Denmark". Jysk Arkæologisk Selskabs Skrifter vol. 102
- Inge Kjær Kristensen, 2018: Early Bronze Age Pottery from Legaard. I: Jens-Henrik Bech, Berit Valentin Eriksen og Kristian Kristiansen (red.): "Bronze Age Settlement and Land-Use in Thy, Northwest Denmark". Jysk Arkæologisk Selskabs Skrifter vol. 102.
- John Simonsen, 2018: Beaker Longhouses: Livelihood Specialization and Settlement Continuity in North Jutland. Digital www.jna.unikiel.de/index.php/jna/article/view/136Kiel/Tyskland Journal of Neolithic Archeology 2018.
- Karen Højlund Nielsen, Inge Kjær Kristensen og Kurt Glintborg Overgaard, 2018: Viumgård. En germanertidsgravplads fra Salling. KUMML 2018.
- Malene Nymann - forskningsfri til artikelproduktion til de 10 museer i Region Midts fælles projekt med arbejdstitlen "Døden i centrum".
- Ansættelse af ph.d. i forhistorisk arkæologi Elisabeth Barfoed Carlsen
- Der er indledt et nyt forskningssamarbejde med AMS 14C-laboratoriet ved Fysisk Institut, Aarhus Universitet.

Der har været deltagelse i følgende fagseminarer: ODM-årsmøde i Vejle og SLKS-arkæologiske årsmøde samt regionale og lokale arkæologiske og nyere tids netværksmøder, et symposium om ældre jernalder "fødevarer og teknologi i ældre jernalder", samt naturvidenskab- og arkæologi-seminar på Moesgård. Der har været deltagelse i Byarkæologisk møde i Ribe, Middelaldertræf på AU, samt i miniseminar om Bjerre-projektet.

HISTORIE

NYERE TID

Museum Salling har ansvaret for nyere tid i Skive kommune. Det historiske arbejde foregår på Fur Museum, Glyngøre Kulturstadion og Skive Museum, samt på museets byarkiv og fire lokalarkiver.

Kap.8. arbejde nyere tid

Museets arkæologiske afdeling varetager også arbejdet med kap.8., for nyere tid. Her gennemgås samtlige byggesager, digeforandringer, nedrivningstilladelser og laves høringsvar til lokalplaner.

Hvad angår besigtigelse og overvågning af de beskyttede jord- og stendiger, er der skrevet høringsvar og besigtiget 4 diger: de tre i forbindelse med tracéudgravningen mellem Durup og Jebjerg, samt et digegennembrud i forbindelse med fjernelse af elmast ved Ådalsvej.

I forhold til nedrivnings- og bevaringssager samarbejdes der med de lokalhistoriske arkiver om udvælgelse og registrering af interessante bygningsnedrivninger. Desuden har der været en enkelt fotoregistrering i forbindelse med en varslet ombygning af det bevaringsværdige ottekantede forsamlingshus i Ørum.

Det 8-kantede forsamlingshus i Ørum.

Indsamling og registrering

I princippet registreres indleverede genstande så vidt muligt løbende. I 2018 modtog Museum Salling en supplerende indlevering på 40 genstande fra en husmandsfamilie i Grynderup, hvorfra vi allerede i 2012 modtog en større indlevering af genstande og erindringer.

Et tidskrævende registreringsarbejde i 2018 har været en fysisk nummerering af smykker som f.eks. brocher, kæder og hattenåle fra Urmager- og Guldsmedeforretningen Bjørndahl i Jebjerg. Selve indleveringen var blevet registreret for mange år siden.

Flytningen af Skive Byarkiv fra Asylgade til Skive Museum var en god anledning til at få taget stilling til de mange genstandsindleveringer til museet, der i årenes løb er blevet givet via byarkivet. Vi har bl.a. indlemmet genstande fra institutioner som Skive Sygehus og fra kampen om bevaringen af sygehuset samt genstande fra den nu lukkede daginstitution Gammelgården på Gammelgårdsvej.

På gravminderegistreringen har der i 2018 kun været konkret registreringsarbejde i gang på en enkelt kirkegård, Højslev, samt opfølgning på den gravmindebevaring, der tidligere er kommet i gang på den store kirkegård i Jebjerg. Arbejdet gennemføres med de lokale menighedsråd og deres kirkegårdsudvalg og indebærer møder, præsentationer og kirkegårdsomvisning.

Bevaring

Tekstilerne fra Fur Museums samling er blevet gennemgået, pakket om og overflyttet til Museum Sallings fællesmagasin i Rønbjerg. De besættelsesgenstande, der i årenes løb er blevet indsamlet via Sundsøre Lokalarkiv, er ligeledes kommet til fællesmagasinet, hvor de skal gennemgås, registreres og pakkes om.

Formidling

Meget tid i 2018 er gået med at udtænke, tilrettelægge og opstille de nye udstillinger på Skive Museum. Nyere tid har bl.a. været involveret i den tværfaglige udstilling "Liv og landskab – perspektiver på Skiveegnen", der gennem forskellige temaer som landskabet, fjorden og fiskerne, landet og byen, manden og kvindens arbejde samt klædedragten fortæller om dagliglivet i 1800-tallet.

I forbindelse med Liv og Landskabsudstillingen måtte Museum Salling erkende, at samlingen manglede en åleglib. I foråret 2018 efterlystes derfor en åleglib i de lokale medier. Der var en imponerende tilbagemelding på efterlysningen, og der kom omkring 15 henvendelser på åleglibe. Vi har nu både en meget fin åleglib i samlingen og råder over glibe til undervisningsbrug i Vandkantsskolen.

Til udstillingen Wunderkammer, der gerne skal skabe rum til forundring og åbne op for dialog blandt museets gæster, har nyere tid udvalgt flere genkendelige genstande som f.eks. 50 år gamle kjoler, som museets gæster let vil kunne forholde sig til. Andre genstande som eksempelvis den udstillede ligskjorte kræver nok lidt mere fordybelse, da det ikke er en ting, vi moderne mennesker har kendskab til længere.

Forsøgsprojektet KEFUR

I forbindelse med udviklingsprojektet KEFUR har museets nyere tids ansvarlige inspektør på Fur været frikøbt til at varetage ledelsen af forsøgsprojektet. Der skulle laves markedsføring og opbygges netværk for at øge antallet af tilflyttere og iværksættere på Fur. Det lykkedes over al forventning. I 2017 havde Fur omtrent halvdelen af den samlede befolkningstilvækst i Skive Kommune. Projektet blev afsluttet med en konference på Fur, der havde deltagelse af 36 personer fra hele landet blandt andet fra Skive Kommunes forvaltning og byråd. Erhvervsstyrelsen udvalgte KEFUR som et af de 15 projekter, der var inviteret til Landdistriktskonferencen i Faaborg. Medier fra hele landet har fulgt projektet, der har fået megen medieomtale. Fur har ud over journalister haft besøg af formanden for Landdistrikternes Fællesråd og et medlem af Folketingets Landdistriktsudvalg. Fur har været modelsamfund for Tønder Kommune og en gruppe landsbyer fra Thisted Kommune samt for LAG Småøernes bosættelseskampagne. Projektet skal afrapporteres inden udgangen af februar 2019.

Projekt KEFUR blev publiceret af en forsker fra Københavns Universitet. Museumsinspektøren har fungeret som lokal vejleder for en studerende fra Arkitektskolens linje for Landskabsarkitektur.

Fredningsforslag vedrørende Nordfur

I 2018 blev der på foranledning af Skive Kommune nedsat tre arbejdsgrupper, der skal forholde sig til et forslag om fredning af Nordfur, som Danmarks Naturfredningsforening vil udarbejde. Ud over to store borgermøder har museets inspektører deltaget i alle tre arbejdsgruppers mere end 20 møder. Arbejdet fortsætter i 2019.

MUSEUM SALLING ARKIVER

Skive Byarkiv, Fur Lokalarkiv, Sundsøre Lokalarkiv, Spøttrup Lokalarkiv og Sallingsund Lokalarkiv er en del af Museum Salling, og arbejdet ledes af to museumsinspektører og tre honorarlønnede arkivledere. En stor del af arbejdet udføres af frivillige med særlig tilknytning til det enkelte arkiv. Lokalarkiverne har et tæt samarbejde med hver deres støtteforening.

Arkivflytninger

2018 blev domineret af to arkivflytninger - Skive Byarkiv flyttede til Skive Museum og Spøttrup Lokalarkiv flyttede til Ramsing Skole.

I 1984 godkendte Skive Byråd, at Skive Byhistoriske Arkiv blev en afdeling af Skive Museum, og at arkivet flyttede til museets lokaler på Østerbro 9A. "Der er tale om en midlertidig

flytning, idet arkivet skal flyttes til selve museet, når det engang er blevet udvidet,” skrev Skive Folkeblad den 28. marts 1984. I 2018 blev det ”engang”! Arkivet nåede i mellemtiden at være næsten 25 år i Asylgade 5, inden beslutningen fra 1984 endeligt kunne realiseres lige før påsken 2018.

Nedpakning af Skive Byarkiv i Asylgade.

Flytningen har været årets største opgave for byarkivet. Alt på første sal i Asylgade skulle pakkes ned, og en del skulle pakkes ud i de nye lokaler på Havnevej 14. Under flytningen og i en periode efter var arkivet lukket, så der var ro til at få pakket ud. Nu er arkivet kommet godt på plads, men godt en tredjedel af flyttekasserne står stadig og venter på at komme til det nye magasin i Rønbjerg. Det har betydet, at der har været stærkt begrænset adgang til dele af samlingerne, og det har ikke kunnet undgås, at der var ting, der ikke kunne lade sig gøre. Trods de store ressourcer, som flytningen af Skive Byarkiv har krævet, er der også i årets løb blevet arbejdet med såvel samlinger som formidling.

Efter sommerferien i 2018 stod det klart, at det var muligt at flytte Spøttrup Lokalarkiv fra kælderen i Balling til de ledige lokaler på den nedlagte Ramsing Skole. Et kvalitetsløft af forholdene for både arkivalier og de mange, der er tilknyttet arkivet. Et stort frivilligt arbejde gik i gang, og 700 timer senere stod alt på plads i de nymalede lokaler.

De mange frivillige hjalp med flytning af Spøttrup Lokalarkiv og indretning af de nye lokaler.

Henvendelser og besøgende

Arkiverne har hvert år mange henvendelser, og megen tid går med besvarelse af "kunde"-henvendelser. I disse år skyldes en del henvendelser, at borgere søger yderligere oplysninger eller kommer med nye oplysninger til det store billedmateriale, der enten ses på arkiv.dk eller på arkivernes hjemmesider med 224.390 digitale besøgende.

Alt i alt har arkiverne fået omkring 3300 telefoniske eller skriftlige henvendelser, og de mange henvendelser afspejler den store interesse, der er for den helt nære, lokale historie.

Året har været et godt år med stigende antal besøgende - i alt 3416 har besøgt de 5 arkiver. Og der er stor opbakning til arkivernes venneforeninger, hvoraf Sallingsund Lokalarkivs med 675 medlemmer tegner sig for den største forening tilknyttet en af museets afdelinger.

Indsamling og registrering

I 2018 blev der også tid til at indsamle og registrere. Der arbejder hver eneste uge året rundt et stort antal trofaste frivillige på arkiverne. Der er tale om ca. 30 frivillige, der har et godt og arbejdsomt fællesskab omkring den lokale historie. Uden dem var der ikke så stor fremdrift i scanningen og registreringen af arkivets samling.

Til fællesskabet omkring arkiverne hører også de lokalhistoriske støtteforeninger, der yder både økonomisk og praktisk hjælp til arkivernes arrangementer.

Skive Byarkiv. I forbindelse med flytningen af arkivet er alle samlinger på selve arkivet blevet gennemgået, og adskillige "løse ender" er blevet registreret. Arbejdet med at nummerere, scanne og registrere arkivets store fotosamlinger fortsatte ufortrødent, og billederne publiceres i arkivernes fælles database – arkiv.dk – med mindre ophavsret og persondataforordning forhindrer det. Endelig er der taget hul på digitalisering af arkivets lydbånd. I første omgang er det de ældste spolebånd, der bliver digitaliseret, og det har heldigvis vist sig, at lydkvaliteten er forbløffende god, til stor overraskelse for byarkivaren, der var "lydtekniker" på optagelserne for 50 år siden.

Trods delvis lukning har der været et pænt antal afleveringer. Skiveegnens Erhvervs- og Turistcenter har i forbindelse med en flytning afleveret en stor samling scrapbøger, så arkivet nu har scrapbøgerne helt tilbage fra omkring 1950. Derudover har SET afleveret flere tusinde fotos af turistattraktionerne på Skiveegnen. I efteråret fik arkivet en fin samling glasplader fra ca. 1915, taget af postmester Schou Petersen, og en stor samling fotos fra Skive i slutningen af 1950'erne. I alt modtog arkivet 59 afleveringer i 2018.

De øvrige arkiver har modtaget flere mindre indleveringer, i alt omkring 160.

Der arbejdes også i 2018 på at få ældre papirregistreringer overført til Arkibas.

Formidlingen

Omkring 4327 har deltaget i arkivernes 44 arrangementer, som bla. omfatter byvandring, foredrag, kirkegårdsvandring, filmforevisning, messedeltagelse, busture o.a. Sundsøre Lokalarkiv holdt åbent i forbindelse med Skivemødet i maj. Som sædvanlig deltog Skive Byarkiv sammen med museet "De 5 år" i den årlige børnekulturnat i Skive i begyndelsen af oktober. Udstillingen om Skiveegnen under 2. verdenskrig i beskyttelsesrummet på Carl Hansens Plads vakte på ny stor interesse, og i løbet af tre timer var der ca. 800 besøgende i nede i det fugtige rum. Skive Byarkiv deltog i åbent-hus arrangement på Skive Folkeblad og byarkivaren holdt indledning til en snigpremiere på 1. verdenskrigsfilmen "I krig og kærlighed" i Kulturcenter Limfjord.

Foredragsemnerne spænder vidt – fra brunkul, sejlshibsfart, stenbonden fra Salling til fortælling om en ferietur til Jordan.

Enkelte skoleklasser finder vej til arkiverne.

Arkiverne har i 2018 haft udstilling på Glyngøre Kulturstation- "Da Skiveegnen blev moderne" og i Thorum en udstilling om postvæsenets historie.

Populære artikel og udgivelser

- Kaj Ove Miltersen og Niels Mortensen: Rengøringsrekvisitter af højeste kvalitet - siden 1898. Vikan A/S 1898-2018. (Engelsk/amerikansk udgave: Quality Cleaning Tools – since 1898).
- Niels Mortensen: Med badetog til "Sallings Riviera". I: aab orientering juni 2018, s. 8-9
- Niels Mortensen: I godt 150 år havde Skive et sygehus. I: aab orientering november 2018, s. 8-9.
- "Mølposen". Årets tema: Møbelindustri. Hovedtema var Møbelindustrien. Her beskrives Brødrene Furbo, Balling møbeldrejeri, OD-møbler Udgives af Spøttrup LokalArkiv
- "Sallingsund Arkivpost." Udgives af Sallingsund LokalArkiv.
- Lokalhistorisk kalender. Årets tema: "Posten skal ud – Postvæsen på egnen". Udgives af Sundsøre LokalArkiv.

Forskning

Skive Museum, Fur Museum og senere Museum Salling har i mange år været medlem af Limfjordsmuseernes Samvirke. Et af Samvirkets forskningsprojekter har overskriften "Virksomhed-by". Projektet mundedede ud i bogen: Viljen til velfærd, velstand og vækst" – en "peer reviewed" antologi, der udkom ved årsskiftet 2018/2019. Byarkivarens bidrag hedder: ""En ny, lille by, sådan en selvstændig by" - Proprietær Per Odgaard og industrikvarteret ved Ny Skivehus".

- Niels Mortensen: "En ny, lille by, sådan en selvstændig by". Proprietær Per Odgaard og industrikvarteret ved Ny Skivehus. I: Michael F. Wagner (red.): Viljen til velfærd, velstand og vækst. Iværksættere, entreprenører og industriherrer i provinsen" Udg. af Center for Kulturforskning og -Formidling. Aalborg Universitetsforlag 2018, s. 63-115.

Tørvegravning i Bysted Kær ca. 1948.
Til venstre Kristian Andersen, de
øvrige er ukendte.

MUSEUM SALLING KUNST

Ansvarsområde

Museum Salling har et landsdækkende kunstfagligt ansvar for nyrealisme og den figurative kunst samt mulighed for at indsamle lokale malere såsom Hans Smidth, Chr. Dalsgaard og Emilie Demant Hatt.

Indsamling, Registrering, Bevaring

I 2018 modtog Museum Salling Kunst tre testamentariske gaver med tilsammen 44 ny erhvervelser. Heraf 17 grafiske værker af Helle-Vibeke Erichsen doneret af boet, 19 værker (malerier + tegning) af Jeppe Vontillius doneret af Jytte og Walther Ferndorf og otte malerier af Torben Harder Rasmussen en gave til museet fra kunstneren.

Den årlige donation fra Klochs Legat gjorde det muligt i juni 2018 at købe Christen Dalsgaards "En kvindes højtidelige kirkegang efter barselsfærd", 1862 og i oktober 2018 at erhverve Hans Smidths 'Bondefolk i søndagsklæder på hjemvej fra kirken', uden årstal.

Holger Stjernholms Fond har ydet tilskud til erhvervelse af skulptur af Tony Matelli (erhvervelsen strækker sig ind i 2019).

Hans Smidth.
Bondefolk i søndagsklæder på vej
hjem fra kirken.

Udlån

Der er stor interesse for museets kunstsamling i forhold til udlån og uddeponeringer, og museet prøver at tage hensyn til kunstværkernes sikkerhed og bevaring. Kunstmuseerne har tradition for at låne af hinanden, når der skal laves nye udstillinger. I 2018 var Hans Smidths "Fra Himmerland, Gatten Hede" (ca. 1900) og "Landskab ved Gatten" (1900-1917) udlånt til udstillingen "Jensen og Naturen" på Johannes V. Jensen Museet, Farsø (15. januar 2018 - 1. november 2018). Og Niels Strøbeks "Frokost" (1966) udlånt til udstillingen "Hjemmets Skatter. Porselæn og keramik i kunst" på Blaafarveværket, Norge (12. maj - 23. september 2018).

Jens Søndergaards "Høstlandskab" (1924) var udlånt til udstillingen "Jens Søndergaard - mellem hav og by" på Øregaard Museum (15. september 2018 - 27. januar 2019).

I forbindelse med renoveringen af Det Gamle Rådhus i Skive blev nogle af de uddeponerede kunstværker udskiftet med nye. Der er ligeledes blevet hjemtaget et enkelt værk fra VIA University. Museet har d.d. 40 kunstværker uddeponeret i Skive Kommune samt på Holstebro Politistation.

Registrering

Museets kunstsamling er under omnummerering. Et arbejde der gennemføres efter udflytning af samlingen til det nye magasin i Rønbjerg.

Formidling

Udstillinger

Der er i 2018 arbejdet intenst på udvikling og opsætning af de nye udstillinger til Skive Museum.

Udstillingen "Samlingspunkter", der vises i perioden 15. september 2018 – 22. april 2019 på Skive Museum er en præsentation af Skive Museums moderne kunstsamling struktureret ud fra temaer, som kunstnerne har kredset om på tværs af tid og stilarter.

Udstillingen "Liv og Landskab. Perspektiver på Skiveegnen", der vises i perioden 15. september 2018 – september 2019 på Skive Museum er en tværfaglig udstilling, hvor kunst og kulturhistoriske genstande fortæller om livet på Skiveegnen i tiden omkring 1800-tallet og begyndelsen af 1900-tallet.

I Skive Museums "Wunderkammer" ses et udsnit af museets samling, som rummer både kulturhistorie, arkæologi, naturhistorie og kunst. Udstillingen er semi-permanent, og der foretages lejlighedsvis udskift af de udstillede genstande og kunstværker.

Wunderkammer.

Museum Salling Kunst har udarbejdet udstillingen "Fra malerens værksted: TORBEN HARDER RASMUSSEN", 23. juni – 21. oktober 2018, der blev vist på Glyngøre Kulturstation. En værkstedsudstilling med fokus på Torben Harder Rasmussens kunstneriske proces, der gik forud for det endelige værk.

I forbindelse med de nye udstillinger har der været fin efterspørgsel på både kulturhistoriske og kunsthistoriske omvisninger for især voksne.

Sommerkunstskole

Sommerkunstskolen 2018 blev afviklet 2. - 6. juli i det endnu ikke åbnede museums nye formidlingslokale samt i parken ved museet. I alt 32 børn i alderen 9-14 år deltog i årets sommerkunstskole, som gik ud på at lære sjove teknikker, arbejde med skulptur, lys og skygge. En af dagene arbejdede børnene på Glyngøre Kulturstation, hvor udstillingen om Torben Harder Rasmussen gav inspiration til egen produktion.

Sommerkunstskole.

Øvrige formidlingsaktiviteter

Foruden diverse omvisninger har kunstafdelingen haft særlige formidlingsaktiviteter i løbet af året. Her kan nævnes: Deltagelse i "Kunst for Alle", foredrag på Skive Bibliotek "Det Nye Skive Museum", deltagelse i SkiveMødet med portrætvæg samt skulpturvandring. Kunsten var også at finde på "Skovruten" til Skive Festival sammen med Skive Bibliotek.

Derudover startede det nye formidlingstiltag "Mød Kunsten", der var et forløb om kunstfordybelse fordelt over fire torsdage i november. Der var stor interesse for holdet, der hurtigt blev fyldt op. Mød Kunsten gentages igen i foråret 2019.

Oplæg ved ODM-seminaret 12. november 2018: "Jorn, isbjørnen og moseliget – en fortælling om Skive Museums tværfaglige udstillingsarbejde".

Herudover forskellige formidlingsaktiviteter i samarbejde med Skive Kunstforening.

Kunst for Alle.

Populære artikler

- "Hvordan ser misundelse egentlig ud? Om udstillingsprojektet DE SYV DØDSSYNDER og Katja Bjørns fortolkning af misundelse" af Tilde Mønsted, Artikel til bladet Religionslæreren, udgivet sommer 2018.

- "Kunst tæller!" af Mette Dyrberg, i "Kunst i børnehøjde". Skolekunstforening Midt-Vest 50 års jubilæum, 2018
- "Et åbent museum under lukkeperioden" af Tilde Mønsted, Skive Kunstforenings medlemsblad, sommer 2018
- "Glæd jer! 3 highlights fra 3 udstillinger på Skive Museum" af Mette Dyrberg og Tilde Mønsted, Skive Kunstforenings medlemsblad, sommer 2018
- "Torben Harder Rasmussen – skitser og portrætter", af Mette Dyrberg, til Skive Kunstforenings medlemsblad, forår 2019.
- "Fra malerens værksted – Torben Harder Rasmussen", tekst i folder, udgivet i anledningen af udstillingen i Glyngøre Kulturstation sommer 2018.
- "Kunst på Skiveegnen", fem artikler til TRAP Danmark, bind 7, 2019 (udgives juli 2019)

Museets kunstfaglige inspektører deltager i:

- Billedkunstråd i Skive Kommune
- Unge-netværket i Skive Kommune
- Netværk om De 17 verdensmål i skolernes undervisning

Fur Museum

Ombygning Fur Museum

I mange år har det været et stort ønske at få lavet en tilbygning til Fur Museum, da museets plads er trang og stort set alle områder udenfor udstillingerne er fyldt til bristepunktet.

Et moderne museum har blikfang og publikumsfaciliteter i form af plads til billetsalg, en spændende butik, introduktion til Fur og "Moleret ved Limfjorden- kandidat til Unesco Verdensarvsliste" samt et område, hvor publikum har mulighed for afslapning og fordybelse. Da Fur Museum ikke har handicaptoilet, er det også kommet med på ønskelisten. Det samme gælder en ny P-plads.

Planen er at overbygge gårdspladsen mellem de tre længer og tilføje et bygningsmæssigt blikfang. Målet er alt i alt at skabe mere kvalitet og få bedre oplevelser på Fur Museum. Samtidig tales om at bæredygtighed og de 17 verdensmål skal være gennemgående for bygning og udstillinger. Arealmæssigt tales om ca. 275 ekstra m². Det samlede budget er på 7,4 mio. kr. Skive Kommune har afsat 3 mio. kr. til byggeprojektet, og museet skal finde de resterende midler.

Fur Museum rummer en enestående samling af 55 millioner år gamle fossiler fra moleret på Fur af international klasse. Museet har siden 1996 haft den største permanente udstilling af Danekræ, der alle er fundet i moleret på Fur.

Fur Museum fortæller også om regionens landskaber og undergrund. Den historie spænder fra det tropiske molerhav til istidernes arktiske kulde, hvor store ismasser formede Danmark. Museet virker som en guide til at opleve disse fantastiske landskaber og tilbyder en række aktiviteter med naturvandring, foredrag og naturværksted. Museet bidrager også til turismen på Fur ved bl.a. at have et omfattende sommerprogram med levendegørelse ved museet, mulighed for fossilbestemmelse og fossiljagter i bakkerne. For at imødekomme de mange udenlandske gæster er alle teksterne til den naturhistoriske udstilling blevet oversat til engelsk og tysk op til sæsonåbning.

Fossiljagt.

Nyere tids historie kan opleves i den permanente udstilling i Gammel Havn og det Lille Land samt ved sommeraktiviteterne i museets have, hvor Fur Museums Støtteforening og museets medarbejdere samt 25 frivillige over 9 dage demonstrerede gamle håndværk og gøremål for næsten 3000 gæster.

Fur Museums Støtteforening var også medvirkede ved årets grundlovsarrangement, samt stod for en sommerfest i museumshaven og en friluftskoncert samme sted.

Vi håber med den nye udbygning og Verdensarven at øge turismestrømmen til Fur og den deraf afledte lokale beskæftigelse.

På længere sigt, når resultatet af verdensarvsansøgningen kendes i 2021, skal museets beliggenhed o.m.a. afgøres.

Anden formidling

I 2018 kunne der ses to små særudstillinger: En udstilling med detektorfund og en udstilling med molerfoto og molerskulpturer. Derudover en Pop-up-udstilling til Fur Rundt med ca. 1500 deltagere.

Halloween indfandt sig på Fur Museum i efterårsferien; aftenen blev en stor succes og gentages i 2019.

Den 1. søndag i Advent havde Fur Museum 299 gæster i forbindelse med Åben Jul på Fur.

Glyngøre Kulturstation

Årets påskeudstilling var en helt lokal udstilling med kunstnere fra "Borgen" i Glyngøre, hvor de, der er tilknyttet Borgen, var blevet tilbudt at vise deres værker frem. Det blev en alsidig udstilling under navnet "Borgen dit kreative hus". Udstillingen var arrangeret af Glyngøre Kulturstations Museumsforening.

Til Sankt Hans åbnedes udstillingen om "Fra malerens Værksted: Torben Harder Rasmussen". Udstillingen blev vist i perioden 23. juni - 21. oktober 2018. En værkstedsudstilling med fokus på Torben Harder Rasmussens kunstneriske proces, der gik forud for det endelige værk. Til udstillingen var knyttet rundvisninger, caféaften, og børnene, der deltog i sommerskolen, fik også en dag på Glyngøre Kulturstation. Efter udstillingsåbningen var der Skt. Hans bål ved fjorden arrangeret af Museumsforeningen.

Fra malerens værksted:
Torben Harder Rasmussen

Årets sidste udstilling, "Da Skiveegnen blev moderne" stod Museum Sallings byarkivar bag. Udstillingen blev åbnet den 25. november og varede indtil vinterferiens slutning den 17. februar 2019. De mange fotos viste især 1950' og 1960'erne og meget kunne genkendes og skabe grundlag for en god snak. På endevæggen hang en fotostat over Glyngøre fra begyndelsen af 1900-tallet. Den har efter udstillingslukningen fundet plads på Glyngøre Plejehjem.

Som altid var "Mørkningen" i december måned årets højdepunkt. En meget god og publikumsvenlig formidling, hvor en ny gæst hver aften fortæller for et spændt ventende publikum. 24 dage og ca. 1300 gæster. Mørkningen arrangeres hvert år af Glyngøre Kulturstations Museumsforening.

Skive Museum

Ombygning og indretning

1. februar 2018 var den gennemgribende renovering og tilbygning af Skive Museum formelt gennemført, og museumsbygningen blev overdraget til Museum Salling, der herefter begyndte indflytningen af Skive Byarkiv og indretning af udstillinger, publikums- og personalefaciliteter. Til indretning af foyer og butik arbejdede museet sammen med Vines Erhvervsmøbler, mens vi i flere af udstillingerne havde allieret os med Haastруп Arkitekterne omkring koncept og design. Gennem bygge- og indretningsprocessen har museet i øvrigt haft stor glæde af samarbejdet med Skive Kommune, hvor særligt arkitekt Kirsten Hoffmeyer Novrup fra Kommunale Bygninger har ydet en kæmpe indsats.

Udstillinger

Ved genåbningen af Skive Museum i september var det en principbeslutning, at Skive Museums faste udstillinger skulle vise egne værker og genstande frem for særudstillinger med spektakulære indlån udefra. Begrundelsen herfor var et ønske om at vise bredden og kvaliteten i Museum Sallings samlinger. Der er grund til, at Skive Kommune både har investeret i renoveringen og udbygningen af Skive Museum og i et nyt moderne magasin til museets samlinger i Rønbjerg. Åbningsudstillingerne på Skive Museum blev derfor:

Wunderkammer

Som udgangspunkt for udstillingen i det "blå rum" blev der stillet fire krav til indholdet: 1) Museets gamle isbjørn 2) Carstens Svenssons "Gaia" 3) En blanding af kunst, arkæologi, historie og kunst og 4) Elementer af udstillingen skulle kunne udskiftes løbende.

Da et traditionelt Wunderkammer er et koncentrat af den store verden, skabt gennem et væld af kunstværker, eksotiske sager fra fremmede lande og fine værdifulde pyntegenstande, var det oplagt at skabe et Wunderkammer i det blå rum.

Skive Museums Wunderkammer viser spændvidden af museets samling med millioner af år gamle fossiler, smykker og våben fra oldtiden, udstoppede dyr, tøj og andre historiske genstande samt både ældre og moderne kunstværker. Nyt og gammelt, fossiler og mode, kunst og oldsager er placeret side om side, så de enkelte genstande taler sammen og dermed får nye og uventede fortællinger frem.

Liv og Landskab – perspektiver på Skiveegnen

I den tværfaglige udstilling Liv og Landskab sættes fokus på, hvordan folk på Skiveegnen levede i 1800-tallet, og på lokale motiver af de tre malere, Christen Dalsgaard (1824-1904), Hans Smidth (1839-1917) og Emilie Demant Hatt (1873-1958). Udstillingen er opdelt i temaer som klædedragten, landskabet, Limfjorden, dagliglivet for kvinder, mænd og børn på landet og Skive som købstad. I udstillingen går kunst og kulturhistorie i dialog og fortæller historier om og fra Salling og Fjends.

Liv og Landskab – Perspektiver på Skiveegnen.

Ild, vind og Vand.

Drivkræfter fra fortiden. Med udstillingen vises tre nedslag i forhistorien, der hver på sin måde har sat gang i udviklingen. Ilden der var med til at rydde den oprindelige urskov i stenalderen, vinden der i vikingetiden bragte handelsfolkene rundt over lange afstande og vandet der fik vandmøllerne til at drive kværnene rundt. Udstillingen relateres til Skive Kommunes energiprojekt "Green Lab".

Samlingspunkter

Udstillingen præsenterer et udvalg af Skive Museums kunstsamling struktureret ud fra temaer, som kunstnere har kredset om på tværs af tid og forskellige stilarter. De fire temaer, der udgør udstillingens samlingspunkter, er: Stilleben, model og portræt, landskab samt fantasi og virkelighed. Udgangspunktet for udstillingen er et ønske om at aktivere både hovedværker fra samlingen såvel som værker, der sjældent har været oppe fra museets magasin.

Gadespejlet

Sanseudstillingen "Gadespejlet" er den eneste udstilling, som blev genopført fra tidligere. Der blev bygget med de helt store 3D-puslespilsbrikker, da kulisserne til Gadespejlsbyen blev genopstillet. Baggården med dasset skulle formindskes lidt, et enkelt hus er udgået og fotografens atelier er overgået til systue. Nogle ændringer er der sket i Gadespejlsbyen, men mange har udtrykt stor glæde ved gensynet med sanseudstillingen, hvor nix-pille-princippet er ophævet, og hvor gæsterne må lege sig tilbage begyndelsen af 1900-tallet.

Julekalender om Juletraditioner

I december viste Skive Museum sin store julekalender, hvor der bag de 24 låger skjulte sig forskellige nye som gamle juletraditioner. Alle hverdage frem mod jul stod Fru Juhl klar til at tage imod Skiveegnens skoleklasser og børnehavebørn og fortælle dem om julen og dens traditioner. På blot 3 uger nåede Fru Juhl at fortælle til mere end 40 hold om julekalenderen, og flere af børnene kom tilbage for at vise kalenderen til deres familier.

Julekalenderen på Skive Museum

Andet

Generelt har interessen for genåbningen af Skive Museum været stor. Under Skivemødet afholdtes en offentlig omvisning i museumsbygningen, og forskellige grupper har bestilt omvisninger i bygningen under lukkeperioden for at høre om byggeriet og udstillingsplanerne for det nye Skive Museum.

Traditionen tro afholdt Skive Museum i samarbejde med Ådalsskolens SFO "SFO-OL i gamle lege" mandag i efterårsferien, og med dette arrangement fik museet mulighed for at indvie den udendørs aktivitetsplads, der er indrettet lige uden for museets lærende værksted. Der var tilmeldt omkring 130 børn og voksne til årets SFO-OL, og de dystede bl.a. i discipliner som tøndebåndsæs og pendulkegle.

På Børnekulturnatten benyttede knap 2000 børn og voksne sig af, at man kunne besøge det nyligt genåbnede Skive Museum og det endda henlagt i mørke. Årets tema var isbjørnejagt. Rundt i alle udstillingssale kunne børn og barnlige sjæle lede efter små isbjørnefigurer og prøve finde ud af, hvad isbjørnen kiggede på.

Vanen tro havde museet allieret sig med Beredskabsforbundet i Skive, som varmede kakao neden for museet. Det benyttede rigtig mange sig af på den regnfulde oktoberaften.

Fra oktober og ind i december 2018 holdt museet "Onsdagsaftener", hvor museets inspektører vekslede med udefra kommende foredragsholdere gav liv til aftenåbningerne.

Spøttrup Borg

Spøttrup Borg er ejet af staten, og det er til dagligt Slots- og Kulturstyrelsen, som har ansvaret for drift og vedligeholdelse af Borgen. Slots- og Kulturstyrelsen har ansat en gartner til at vedligeholde park samt læge- og krydderurtehaven. Spøttrup Borg formidler hele Borgens historie men med særlig fokus på middelalderen og renæssancen. Der var ca. 29000 gæster, der besøgte Spøttrup Borg i 2018 - en mindre tilbagegang, der kan skyldes den utroligt varme sommer, der endte med afbrændingsforbud. Der er vanskeligt at skabe stemning på Bispens Marked uden røg og bålmad, smeden kunne ikke arbejde og "ildshowet" gennemførtes uden ild!!

Formidling

Udvalgte arrangementer på Spøttrup Borg

Skive Mødet

Museum Salling var en del af Skivemødet, hvor der på Spøttrup Borg var taler og musik. Spøttrup Borgs Venner havde indtaget Borggården, hvor de lavede levendegørelse. Ved turneringsbanen var der stillet en stor scene op, hvor blandet andre Inger Støjberg blev interviewet af Søren Vester fra Skivemødet. Det store trækplaster var solisten Rasmus Bjerg, der gik på scenen sammen med Prinsens Musikkorps og sang sine fortolkninger af John Mogensens sange.

Bispens Marked

Juli var ekstrem varm og blev målt til den tredje mest solrige måned overhovedet i Danmark. Det satte naturligvis sit præg på Bispens Marked sidst i juli måned. Åben ild var ikke tilladt, så aktiviteterne blev tilpasset de givne forhold. Både gæster og aktører havde fuld forståelse for alvoren i situationen, og mange morede sig over, at man i programmet kunne finde optræden som "Ildshow uden ild".

Bispens Marked trækker stadigvæk mange gæster og aktører til Borgen og er absolut årets store event på Spøttrup Borg med ca. 600 aktører i dragter klar til at formidle.

Bispens Marked på Spøttrup Borg i uge 30.

Høstmarked

Høstmarkedet var et samarbejdsprojekt mellem Museum Salling og Spøttrup Borgs Venner. Vennerne havde tændt op i ildstedet i køkkenet, og der var arbejdende værksteder med nålebinding, træarbejde og smedning. Folkene fra Rødding Æblets By solgte most, og den lokale honningmand havde også en bod. Museum Salling bidrog med formidling af plantefarver og ølbrygning samt et mindre foredrag om urternes anvendelse i sygdomsbehandlingen under titlen "Hvad enhver husmoder vidste". Samarbejdet mellem arrangørerne gik rigtig fint, og vi er enige om, at vi vil prøve igen.

Halloween

Fredag i efterårsferien er der hvert år Halloween på Borgen. Arrangementet laves i samarbejde med Spøttrup Borgs Venner, som arbejder meget seriøst med hele konceptet. Halloween har virkelig fået fat i publikum - også så meget at det helt kom bag på alle. Vi endte på lidt over 1800 gæster på tre timer, hvilket er ca. 1.000 flere gæster end året før!

Udklædt og sminket aktør til Halloween på Spøttrup Borg.

Julemarked

Borgens julemarked slutter traditionen tro sæsonen af. Julemarkedet er, det man vil kalde, et traditionelt marked med masser af strømpenisser. Et julemarked som er meget lokalt funderet med deltagelse af Rødding Æblets By og mange private juleentusiaster fra Salling. 30 kvinder fra koret "Sang på menuen" sang julen ind på Borgen.

Julemarked på Spøttrup Borg
1. søndag i Advent.

Anden formidling

Spøttrup Borg tilbyder rundvisninger til skoler, grupper og foreninger. Museumsinspektøren tager sammen med fire frivillige rundvisere de daglige rundvisninger.

Skoletjenesten varetages af to tidligere pædagoger fra Rødding. Børnene oplever udendørs jernsmedning og bueskydning, mens der inden dørene fortælles om tro og overtro i middelalderen.

Spøttrup Borg blev på landsplan udvalgt til at indgå i forprojektet, som en af de 10 planlagte ture i regeringens nationale initiativ "Kend Dit Land". Besøgsstederne er valgt ud fra væsentlighed i forhold til national og regional betydning samt variation og oplevelsestilbud. Turene er målrettet 4. klassetrin i form og indhold - et projekt der udfoldes fra 2019.

Formidlingsgruppe

En formidlingsgruppe, som er sammensat på tværs af Museums Sallings medarbejdere, arbejder med at skabe grundlaget for en ny formidling af Spøttrup Borgs historie. Gruppen arbejder med kernefortællingen, hvor tidspunktet for Spøttrup Borgs opførelse må søges løst gennem en mindre arkæologisk undersøgelse. Der skal samtidig skabes overblik over det kildemateriale, der findes, og på baggrund af det fortælle Borgens 500 år lange historie. Arbejdet skal ende ud i en generalplan for Spøttrup Borg, som skal bruges til den videre fundraising til projektet.

Udstilling

Den 23. juni til Skt. Hans - hvor naturen ifølge overleveringen har de stærkeste kræfter - åbnede udstillingen "Lægeurter & Folkemedicin" i velkomstbygningen ved Spøttrup Borg. I udstillingen er de smukke fotos, der er fotograferet igennem et helt år af fotograf Klaus Madsen, sat sammen med de folkelige råd - både dem "enhver husmoder vidste", de kloge mænd og koner og oplysninger fra de ældste danske lægeurtebøger.

Udstillingen blev koblet sammen med et nyt tiltag, hvor naturvejleder Jesper Krogh stod for en Skt. Hans Nattevandring i omgivelserne omkring Spøttrup Borg den 23. juni kl. 23.00 - 24.00.

Nattevandring på Spøttrup Borg
Skt. Hans aften.

Museets medarbejdere i 2018

Ledelse og administration: Museumschef Inge Kjær Kristensen, Formidlings- og forskningskoordinator Elisabeth Barfoed Carlsen, Teamleder i administrationen Charlotte Bunch Thomassen og Markedsføringskoordinator Marianne Mondrup

Museumsinspektører: Anne Birgitte Jessen, Bo Pagh Schultz, Connie Hansen, John Brinch Bertelsen, John Lunde Simonsen, Malene Nymann, Niels Mortensen, René Sylvestersen, Sam Wullum, Turi Thomsen, Mette Dyrberg

Lokalarkivarer: Aksel Østergaard, Ib Svenningsen, Knud Erik Jakobsen

Kustodeansvarlige: Birthe Jelle, Lene Eriksen, Susanne Andersen

Museumsassistenter: Gunhild Hede Dahl, Eline Juhl, Grethe Skovgaard Sørensen, Lisbeth Gaardsdal, Ragnhild Møller Thomassen

Teknisk Service/Rengøring: Ella Damsgaard, Suk Dolma Tamang, Søren Ladefoged Pedersen

Projektansatte: Ellen Østergaard, Helle Holm Hansen, Tilde Mønsted Kristensen, Jesper Nielsen Krogh, Mette Mehlsen, Mette Westergaard, Jenny Elisabeth Jakobsen, Steen Christiansen, Peter Lundby, Terkel Brannet, Tune de la Motte Clausen, Birka Bitsch, Rasmus Brethvad, Mathias Svane Hansen

Timelønnede: Karen Margrethe Vester Birch-Jensen, Janne Søndergaard, Mille B. Johansen, Amalie Gori, Kirsten Østergaard Andersen, Trine Futtrup, Rebecca Glud, Jytte Juhl Pedersen, Hanna Høgh, Else Marie Aagaard, Lisbeth N. Kristensen, Rosdia Rustam, Claus Møller, Sofie Ryge, Pia Berg Christensen, Jørgen Maarbjerg Dahl, Bjarne Pedersen

Studerende: Martin Weibel Jensen

Frivillige: Museet har omkring 800 frivillige/aktører, svarende til ca. 26 årsværk.